

İstiğaseyi Kabul Etmeyenlerin Görüşü

Ali Hoşafç1 Hoca Efendi tarafından kaleme alınan **İstiğase** hakkındaki yaklaşık 90 sahifelik makaleyi tüm detaylarıyla birlikte istifadenize sunuyoruz. Uzun bir başlık olması sebebiyle, kolay okunabilir kısımlar halinde bir İstiğase Makalesi Serisi şeklinde yayınlayacağız. Makale, **İstiğase Nedir** sorusunun luğavi ve ıstılah manalarıyla başlıyor ve ardından istiğaseyi Kabul Etmeyenlerin Görüşü hakkında bilgiler veriyor.

İstiğase Nedir?

İstiğase lüğatte, sığınmak, ilticâ etmek demektir; istiğase ve istimdat, ıstılah yönüyle hemen hemen aynı anlamı ifâde etmektedir. Tasavvufta ise “darda kalan bir tarikat ehlinin Allah’tan, Peygamber ve velilerin ruhaniyetinden yardım ve imdat istemesidir.

İstiğâse; yardım dilemek olup başa gelenin giderilmesini istemektir. Ancak sıkıntıda olan kimse, istiğâsede bulunur.

İstiğasede bulunmak şirk midir? Bu konunun anlaşılması, birkaç konuyla ilgili delillerin sabırla okunup bilinmesiyle **sağlanabilir**.

Allah’ın sıfatlarına sahip olan başka hiçbir varlık yoktur ve olamaz. Bu yüzden Allah’ın herhangi bir sıfatına başkasının sahip olduğunu denk olduğunu iddia etmek, Allah’tan başka “güç ve kudret sahipleri”, ilahlar olduğunu söylemek, diğer deyimle “şirk koşmak” anlamına gelir.

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَجَعَلَ الظُّلُمَاتِ وَالنُّورَ ثُمَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ يَعْدِلُونَ

Hamd, gökleri ve yeri yaratan, karanlıkları ve aydınlığı var eden Allah’a mahsustur. Böyleyken kâfirler hâlâ Rablerine başkalarını hâlâ putları, birtakım varlıkları) eşit (denk) tutuyorlar. (En’am suresi, 1. ayet)

Kâfirler Allah’a denk tuttukları için şirk işlemiş oldular. İstekte İtaatte, sevgide, korkuda, teslimiyette, tazimde bir Müslüman hiçbir şeyi Allah (Celle Celalühü) denk tutmaz.

Niçin İstiğase Yapılır?

İstiğase’nin caiz olduğunu Kendi kafamıza kendi şeyhimize uyararak söylemiyoruz. Birazdan sizinde göreceğiniz gibi istiğase yapmamızı bize Resulullah tavsiye ettiği için. Sahabe istiğase yaptığı için. Tabiin istiğase yaptığı için. Ahmed bin Hanbel gibi selef alimleri istiğase yaptığı için. Taberani ve İmâm Nevevî birçok ehli sunnet alimleri istiğase yaptığı için. Bu ve daha bir çok delillere dayanarak istiğase yapılmasının caiz olduğunu söylüyoruz. Bu söylediklerimizin kaynaklarını ileride tek tek

açıklayacağız.

İstiğaseyi Kabul Etmeyenlerin Görüşü

İTİRAZ

Kul sadece Allah-û Teâlâ'ya "istiane", "istiğase" ve "istiaze" yaparsa Allah-û Teâlâ'yı tevhid etmiş olur.

Sadece Allah-û Teâlâ'nın yapmaya güç yetirebileceği bir konuda bir mahlûka "istiâne", "istiâze" ve "istiğâse" yaparsa büyük şirk işlemiş olur.

Örneğin; kıtlığı gidersin diye bir mahlûktan yardım istemek gibi...

"İyyake na'büdü ve iyyake nestain. " [\[1\]](#)

Ancak sana ibadet eder ve yalnız senden yardım dileriz.

Peygamber (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) İbn Abbas'a:

"İstediğin zaman Allah'tan iste. Yardım dilediğin zaman da O'ndan. dile!" demiştir.[\[2\]](#)

"Sizden her biriniz bütün ihtiyaçlarını Allah'tan istesin. Hattâ pabucunun tasması kopsa bile. Çünkü Allah tamirini müyesser kılmadı mı, onu tamir edemez." [\[3\]](#)

Peygamber (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) Adiyb. Mâlik'e

"İnsanlardan hiçbir şey istemeyiniz!" [\[4\]](#)

Allah'ın güç yetirebileceği bir şeyde, kalben ya da dille başkasına seslenip duâ edenin veya ondan başkasından yardım dileyenin "Lâ ilâhe illallâh Muhammedun Resûlullah. Allah'tan başka ilâh yoktur, Muhammed Allah'ın Resûlüdür" dese yahut namaz kılıp oruç tutsa ve hacca gitse bile müşrik olur, diyorlar.

Zira İslâm, kelime-i şehâdeti telaffuz edip Allah'tan başkasına ibadet eden, gerçekte kelime-i şehâdeti yerine getirmemiş olur bu tevhidin aslına aykırıdır.

Yaratılmıştan Yardım İstemek

Görünür, olağan vasıtalar ile somut duyularla algılanabilen işlerde, yaratılmıştan yardım istemeği istemek şu üç şartla câiz olur:

Görünür, olağan vasıtalar ile somut duyularla algılanabilen işlerde yardım istenilen kimsenin hayatta olması. İstenen işe güç yetirebilir olması. Yardım istenilen kimsenin orada hazır bulunması halinde yaratılmışlardan bu tür bir istekte bulunabilinir, diyorlar.

Mesala arabanız bir çukura düştü yukardaki bir insandan yardım istenebilir diyorlar. Çünkü o yardım istenilen kişi orda görüyor ve o çukurda olan kişiye yardım etme gücüne sahip diyorlar.

Fakat o çukura düşen kişi orada olmayan uzakta olan, görmeyen, işitmeyen ve yardım etme gücü olmayan keramet sahibi bir veliye seslenip ondan yardım isterse, bunun şirk olduğunu söylüyorlar. Çünkü böyle bir yardımı ancak Allah (Celle Celalühü) yapabileceği bir iş olduğunu insanların yapamayacağı bir iş olduğunu böylelikle ancak Allah (Celle Celalühü) yapabileceği bir işi yapamayan bir insandan istemekle o kişiyi Allah (Celle Celalühü) denk tutmak, ortak koşmak anlamına geleceğini söylüyorlar.

“İyyake na'büdü ve iyyake nestain ” [\[5\]](#)

Ancak sana ibadet eder ve yalnız senden yardım dileriz.

Günlük hayattaki sıradan yardım talepleri bulunmamız bu ayetle çelişmediğinde ittifak var. Bu demek oluyor ki sıradan ya da olağan yardım istemeler sıra dışı ya da olağanüstü yardım istemeler arasında bir ayırımı gitmeliyiz. Çağırma duâdır, duâ da ibâdettir. Bu durumda ayeti kerimeden sadece Allah'tan isteyebileceğimiz şeyler olduğunu, bu şeyleri ondan başka kimseden isteyemeyeceğimizi de anlamış oluyoruz.

[\[1\]](#) el-Fâtiha 1/4.

[\[2\]](#) Tirmizî,. Kıyâme 59; Ahmed bin Hanbel 1/293, 303, 307

[\[3\]](#) Tirmizî, Deavât 117

[\[4\]](#) İbn Mâce, İkâme 182

[\[5\]](#) el-Fâtiha 1/4.